

ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

УДК 327.7:061ОБСЄ+327.57

ОБСЄ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПОЛІТИЧНОГО ДІАЛОГУ З ПИТАНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Вонсович О. С.

Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Київська гуманітарна академія».

Анотація. *В умовах нинішньої не досить стабільної ситуації в сфері безпеки в Європі, доцільним вважається дослідження ролі ОБСЄ в якості платформи для політичного діалогу з питань європейської безпеки. Багаторічна історія даної організації засвідчила її вагомий внесок в процес становлення і розвитку європейської системи безпеки. Пройшовши складні періоди часів «холодної війни», 90-ті роки ХХ ст., перші роки ХХІ ст., Організація з безпеки та співробітництва в Європі продемонструвала невідступність від своїх принципів та цілей, тим самим довівши свою стратегічну важливість.*

Сьогодні, перебуваючи в умовах достатньо суперечливої ситуації в безпековій сфері, керівництво ОБСЄ намагається вживати всіх можливих конструктивних і практичних заходів для врегулювання ситуації та встановлення стратегічного балансу між європейськими країнами. Це, переважним чином, досягається за допомогою політичних інструментів, які вона намагається адаптувати до сучасних вимог.

В цілому, ситуація в безпековій сфері на теренах Європи, на сьогоднішній день, залишається напруженою. Це пов'язано не тільки із агресивними діями Росії, але і з появою ряду деструктивних внутрішньоєвропейських чинників, які, певною мірою, знижують рівень захищеності для європейських країн. В такій ситуації, роль ОБСЄ в якості платформи для політичного діалогу з питань європейської безпеки, повинна підвищуватись за рахунок запровадження нових механізмів, підходів, інструментів та шляхів вирішення внутрішніх проблем, а також укріплення архітектури європейської безпеки.

Ключові слова: *ОБСЄ, європейська безпека, діалог, механізми, співробітництво.*

Постановка проблеми. Основною проблемою, яку досліджує автор в даній статті, – є обґрунтування доцільності позиціонування ОБСЄ в якості платформи для політичного діалогу з питань європейської безпеки. Важливість дослідження даної проблеми обумовлена появою ряду внутрішніх і зовнішніх деструктивних чинників, які, в негативному відношенні, впливають на розвиток системи європейської безпеки. Враховуючи компетенції, функції, повноваження та цілі Організації з безпеки та співробітництва в Європі, вона може претендувати на місце однієї з ключових організацій, які займаються вирішенням актуальних питань європейської безпеки. В подальшому дослідження даної проблеми надасть можливість більш змістовно з'ясувати ключові підходи ОБСЄ відносно забезпечення європейської безпеки.

Мета статті – дослідити та обґрунтувати статус ОБСЄ в якості платформи для політичного діалогу з питань європейської безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика даної статті була започаткована в працях таких вітчизняних науковців як: А. Єрмолаєвим [1], В. Кононенко [1; 10], О. Резніковою [1; 10], Б. Парахонським [1]. В їх роботах були досліджені такі важливі аспекти: еволюція ОБСЄ від безпекового форуму до регіональної організації в глобальній системі колективної безпеки; ОБСЄ в системі міжнародної безпеки; тенденції, виклики та перспективи розвитку сучасної архітектури загальноєвропейської безпеки та ряд інших. В роботах зарубіжних авторів, таких як С. Гельва [7], І. Келлі [2] М. Маркович [3], Т. Тейлор [7], досліджуються наступні питання: активізація зусиль ОБСЄ в контексті допомоги Україні по врегулюванню кризи на сході; запровадження нових підходів та механізмів щодо боротьби із сучасними викликами та загрозами європейській безпеці; визначення нової ролі організації в процесі розбудови надійного безпекового середовища на теренах Європи та ряд інших.

Основні результати дослідження. ОБСЄ є найбільшою в світі регіональною міжнародною організацією в сфері безпеки, що об'єднує 57 держав-членів, розташованих у Північній Америці, Європі та Центральній Азії, із загальною чисельністю населення понад мільярд осіб. ОБСЄ забезпечує здійснення діалогу та політичної взаємодії країн-членів з широкого кола питань безпеки, діючи у сферах раннього попередження, запобігання конфліктам, врегулювання криз і постконфліктного відновлення [1, с. 8].

У своїй діяльності ОБСЄ спирається на цілісний підхід до безпеки, який охоплює три головних виміри – військово-політичний, економіко-екологічний та гуманітарний. Через спеціалізовані інститути, експертні підрозділи і мережі структур на місцях ОБСЄ впливає на безпеку в Північній півкулі, включаючи контроль над озброєннями, боротьбу з тероризмом, належне управління, енергобезпеку, запобігання торгівлею людьми, демократизацію, свободу засобів масової інформації та права меншин.

В інституційному та юридичному аспектах ОБСЄ становить єдину в своєму роді організацію такого масштабу, що не має установчого договору і функціонує виключно на основі добровільної участі у її діяльності країн-членів. Усі 57 країн-учасниць мають рівний статус, рішення приймаються консенсусом на засадах політичної згоди.

Діяльність ОБСЄ визначається чіткими принципами взаємодії країн-членів, якими є: принцип багатостороннього діалогу, рівність учасників, порядок денний, що базується на концепті спільної і всеосяжної безпеки, гнучкість та здатність адаптуватися до змін у безпековому середовищі. Протягом майже 4-х десятиліть свого існування ОБСЄ пройшла шлях від форуму для політичного діалогу представників двох протилежних воєнних блоків і кількох нейтральних країн до організації, що є одним з важливих елементів сучасної системи європейської і глобальної безпеки.

Попри внутрішні суперечності і кризові явища в ОБСЄ організація залишається однією з головних опор системи європейської безпеки. Це підтверджують досягнення останнього десятиліття у врегулюванні криз, відповіді на новітні загрози (Хартія ОБСЄ з боротьби з тероризмом, 2002 р.), прийняття документів про стратегію оптимізації роботи ОБСЄ в еколого-економічному вимірі (2003 р.), ініціатива «На схід від Відня» із співробітництва з пострадянськими країнами ОБСЄ (2004 р.), боротьба з організованою злочинністю, прийняття Мадридської декларації з безпеки та екології (2007 р.), прийняття регіональної декларації з Карабахського конфлікту (2008 р.), прийняття Астанінської декларації (2010 р.), поновлення процесу з Придністровського врегулювання в форматі «5+2» (2011 р.).

У 2012 році під час головування в ОБСЄ Ірландії розроблено «Дорожню карту Гельсінки +40», у якій викладено напрямки подальшого розвитку ОБСЄ. «Гельсінки +40» передбачає підготовку й проведення в 2015 році ювілейного саміту ОБСЄ до 40-річчя Гельсінського заключного акту. Очікують, що цей саміт стане визначною міжнародною подією [1, с. 14]. До часу проведення саміту передбачено підготувати низку змістовних документів, також щодо реформування ОБСЄ у напрямку підвищення ефективності організації та її спроможності відповідати на безпекові виклики ХХІ століття. Щоправда, серед членів ОБСЄ, зберігаються розбіжності у розумінні змісту й напрямків реформування ОБСЄ. Так, Росія, за словами міністра закордонних справ С. Лаврова, сподівається на те, що ОБСЄ вдасться виправити «дисбаланси й подвійні стандарти, що стали, на жаль, її характерними ознаками», наголошуючи на неприйнятності того, що три чверті діяльності ОБСЄ зосереджено на гуманітарних аспектах і правах людини, а всі операції і проекти зосереджені на території колишнього СРСР і Балканах. Росія сподівається, що ОБСЄ перетвориться на повноцінну міжнародну організацію, що фокусуватиме увагу на ситуації в Європі і діятиме на засадах неподільної безпеки, на основі юридично зобов'язуючої Хартії. Натомість США пропонують цілковито відмінне бачення майбутнього ОБСЄ, яке жодним чином не передбачає зменшення уваги до виміру людської безпеки, а також не має на меті прийняття юридично зобов'язуючих документів. Метою не може бути «відновлення балансу» в ОБСЄ, принципи, закладені у Гельсінкі, не потребують змін, поліпшити треба засоби їхньої реалізації в умовах ХХІ ст. Всі три виміри діяльності ОБСЄ мають бути збережено, всі разом вони складають концепцію цілісної безпеки. Прогрес полягатиме в конкретному поліпшенні діяльності країн-членів щодо впровадження існуючих зобов'язань ОБСЄ по всіх трьох вимірах [2].

Розглядаючи діяльність ОБСЄ в сфері безпеки, треба зазначити, що ОБСЄ є форумом для діалогу з політичних питань та питань безпеки для встановлення політичних обов'язкових норм та принципів, що спираються на консенсус, для сприяння їх виконанню. Комплексний підхід ОБСЄ до проблеми безпеки та запобіганню конфліктів, її широке членство та відкритий діалог, який підкріплюється ефективною мережею структур та інститутів на місцях, дозволяє їй протидіяти старим та новим загрозам безпеці.

З 1 січня 2015 р. в ОБСЄ розпочалось головування Сербії, яке триватиме півроку. Одним із пріоритетів свого головування, Сербія визначила врегулювання ситуації в Україні на основі Мінських домовленостей [3]. Не менш важливими питаннями, які сьогодні стоять на порядку денному цієї організації, – є питання забезпечення європейської безпеки. Так, під час виступу в лютому 2015 р. на брифінгу в Раді Безпеки ООН, прем'єр-міністр Сербії І. Дачич заявив про те, що і ОБСЄ, і європейська безпека тісно пов'язані між собою і що його країна з готовністю віддає себе роботі з основними зацікавленими сторонами з метою відновлення миру і стабільності в Україні [4]. Справедливість цих слів на практиці підтверджують дії ОБСЄ на сході України, які проявляються в постійному відстеженні ситуації, наданні об'єктивних даних про розвиток подій, звітуванні перед Координатором проектів ОБСЄ в Україні та Головою організації та в ряді інших кроків. Виходячи з цього, автор акцентує увагу на важливому внеску ОБСЄ в процес зміцнення європейської безпеки за рахунок політичних механізмів та інструментів, а також на зацікавленості нинішнього керівництва в подальшому поглибленні конструктивного співробітництва з Україною з метою стабілізації ситуації на сході і недопущення розповсюдження проявів російської агресії в інших регіонах Європи. Продовження практичного співробітництва в рамках розвитку і укріплення європейської безпеки, на думку автора, сприятиме підвищенню рівня захищеності європейських цінностей та інтересів, а також допоможе в боротьбі із сучасними викликами і загрозами.

Головною роллю ОБСЄ на сьогоднішній день залишається бути з'єднуючим безпековим «мостом» між Заходом і Сходом. Поряд з головною роллю в рамках ОБСЄ існують також і другорядні, які покликані розвивати роль ОБСЄ в операціях з підтримки миру, більш чітко відображаючи всеосяжний підхід Організації до питань безпеки; укріплювати процес політичних консультацій в рамках ОБСЄ шляхом запровадження при Постійній раді ОБСЄ Підготовчого комітету; запобігати скрізь, де можливо, виникненню конфліктів, що супроводжуються насильством; зміцнювати взаємодію ОБСЄ з іншими міжнародними організаціями і тим самим забезпечувати краще використання їх ресурсів [5]. Ця діяльність здійснюється спільно з урядами, а також громадами та окремими уповноваженими особами на місцях.

Здійснення головних та другорядних ролей ОБСЄ досягається за допомогою функцій. Для більш детального розуміння призначення ОБСЄ в якості платформи для політичного діалогу з питань європейської безпеки, доцільним, на думку автора, вбачається розкриття функцій ОБСЄ за критеріальним принципом.

Критеріальний принцип дає змогу проаналізувати та дослідити функції ОБСЄ, які вона виконує як міжнародна безпекова організація, в системі європейської безпеки. Всі її функції та інструменти для їх здійснення направлені на підтримку та забезпечення безпеки, в першу чергу, в рамках ЄС, а також поза межами Європи. За допомогою своїх інструментів ОБСЄ намагається сьогодні протистояти викликам європейській безпеці. Частково ОБСЄ протидіє тим самим «м'яким загрозам» безпеці, що і ЄС, а саме боротьбі з тероризмом та нелегальній міграції. Але якщо дані види загроз розглядаються ЄС з точки зору «м'якої сили», в якій ключову роль відіграють економічні та гуманітарні інструменти, то в ОБСЄ ці інструменти економічного та гуманітарного характеру. Автор зосереджує увагу на тому, що певною мірою «м'які загрози» об'єднують погляди ОБСЄ та ЄС на протидію загрозам безпеці європейського континенту з огляду на використання ними гуманітарних інструментів.

Виконання безпекових функцій ОБСЄ залежить від скоординованих дій держав-членів в сфері безпеки, а також від ефективної діяльності її інститутів та підрозділів.

Автор вважає доцільним відзначити важливий внесок Швейцарії, яка головувала до Сербії в ОБСЄ. Її головування в Організації відбувалось під гаслом: «Creating a security community for the benefit of everyone» («Створюючи спільноту безпеки для добробуту кожного») [6]. Під час свого головування, Швейцарія концентрувала увагу на процесі примирення в регіоні Західних Балкан, так само, як і на політичному діалозі на Південному Кавказі. Балансуючи між Сходом та Заходом, Швейцарія визнала ОБСЄ в якості важливої платформи для політичного діалогу та виявила зацікавленість у ліквідації так званих «білих плям» у відносинах [6].

За посередництва ОБСЄ активно розвивається співробітництво в сфері безпеки та оборони в Південно-Східній Європі. З 11 по 12 червня 2014 р. в Белграді відбулась Конференція міністерств оборони держав Південно-Східної Європи. Дана Конференція була проведена з метою сприяння подальшому розвитку воєнного співробітництва в Південно-Східній Європі та підвищенню стабільності та безпеки в регіоні [7]. Конференція міністерств оборони держав Південно-Східної Європи являє собою регіональну ініціативу і є найбільш ефективним форумом для обговорення воєнно-політичних питань. Вона вносить свій внесок в забезпечення координації дій та співробітництва між державами-учасниками з питань, які являють собою взаємну зацікавленість, і які включені в порядок денний міжнародних організацій, в тому числі і ОБСЄ. Державний секретар міністерства оборони Сербії З. Джорджевич відзначив особливу зацікавленість країни в співробітництві

із сусідами, а також з іншими країнами регіону, враховуючи те, що всі ці країни стикаються з однаковими викликами в сфері безпеки. Автор вважає, що проведення даної конференції стало важливим внеском до процесу стабілізації та мирного співробітництва в регіоні Південно-Східної Європи. Такого роду заходи дають можливість проводити дискусії з особливо важливих питань європейської безпеки. На думку автора, збільшення такого роду заходів в подальшому сприятиме розширенню формату співробітництва, а також дозволить більш глибоко вивчити і дослідити найбільш актуальні питання в сфері безпеки на теренах Європи.

Сьогодні значну увагу ОБСЄ приділяє ситуації на сході України, яка потребує постійного політичного діалогу та пошуку конструктивних рішень. 21 травня 2015 р. під час проведення саміту Східного партнерства в Ризі президент України П. Порошенко заявив, що Україна надала міжнародним організаціям (Міжнародному Червоному Хресту та ОБСЄ) вичерпні докази присутності на своїй території військовослужбовців регулярних Збройних сил Росії [8]. 26 травня цього року прем'єр-міністр України А. Яценюк попросив Бюро з демократичних інститутів та прав людини перевірити, чи готовий Донбас до проведення місцевих виборів згідно умов мінських домовленостей [9]. Основною умовою для цих виборів, за словами А. Яценюка, – є реальне припинення вогню. Роль інституції ОБСЄ в даному питанні є надзвичайно важливою, адже від того, якими будуть результати перевірки, залежатиме не тільки проведення самих виборів, але і подальший розвиток процесу мирного врегулювання конфліктних протиріч. У своїй сукупності все це впливатиме на загальний стан безпекового клімату в Європі. Аналізуючи вищенаведене, автор зосереджує увагу на тому, що українська сторона зацікавлена в розвитку тісного стратегічного діалогу з ОБСЄ в питаннях національної та європейської безпеки не тільки з метою врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях, але і в пошуку спільних підходів відносно укріплення ситуації в сфері безпеки в Європі.

Попри позитивні досягнення, ОБСЄ має ряд невирішених проблем, які заважають цій організації перебувати в центрі ядра європейської безпеки. На відміну від НАТО і ЄС, ОБСЄ так і не змогла реалізуватись як серйозний гравець на європейському безпековому полі. Слід констатувати, що вплив цієї організації в нинішній загальноєвропейській архітектурі безпеки продовжує поступово згасати: наразі він обмежується здебільшого питаннями функціонування демократичних інститутів та допомогою у врегулюванні кризових ситуацій на територіях її країн-членів [10]. Внаслідок розбіжностей у позиціях Росії та НАТО щодо окремих проблемних питань контролю над озброєннями фактично не виконується Договір про звичайні збройні сили в Європі, який є одним з наріжних каменів нинішньої системи європейської безпеки. Вочевидь, потребують суттєвого оновлення й дальшого розвитку заходи довіри та безпеки у воєнній сфері, зафіксовані у Віденському документі 1999 р. Останні десять років сама ОБСЄ перебуває у перманентній кризі через неможливість досягти консенсусу при вирішенні актуальних проблем в сфері європейської безпеки. Такий формат роботи цієї організації не може влаштовувати, передусім, країни, які не є членами військових альянсів або блоків і не мають надійних механізмів захисту своєї національної безпеки.

ОБСЄ потребує серйозного реформування, створення нової моделі її функціонування, яка б враховувала нову ситуацію в Європі, кардинальні зміни безпекового середовища, появу нових викликів і загроз. Наразі відсутня схвалена країнами-членами єдина модель реформування ОБСЄ. Нові інституційні механізми дозволили б запустити процес поступового формування спільної мови, єдиних підходів, а зрештою – і єдиного експертного середовища у безпековій сфері Європи.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, автор робить висновок про те, що ОБСЄ має всі підстави бути платформою для політичного діалогу з питань європейської безпеки. Це підтверджується тим, що дана організація постійно перебуває в центрі розвитку подій в сфері європейської безпеки, а також намагається вдосконалювати свої підходи, механізми та інструменти безпекового характеру. Основні зусилля Організації з безпеки та співробітництва в Європі сконцентровані на активному політичному діалозі, захисті прав людини, дотриманні виборчого законодавства, проведенні необхідних демократичних реформ та ряді інших. Це дозволяє, на основі демократичних принципів, зміцнювати безпеку, починаючи з національного і до регіонального рівня. Шляхом колективних дій, ОБСЄ робить важливий внесок в подальшу розбудову системи європейської безпеки. Будучи об'єднаними спільними цілями та принципами, країни-члени організації перебувають в постійному пошуку нових ідей та пропозицій щодо боротьби із сучасними викликами та загрозами. Все це дозволяє стверджувати, що в майбутньому ОБСЄ залишатиметься провідною організацією та платформою для політичного діалогу з питань європейської безпеки.

Список використаної літератури

1. ОБСЄ: сучасні виклики та перспективи розвитку. Аналітична доповідь / Кол. авт. Єрмолаєв А. В., Кононенко В. А., Резнікова О. О., Парахонський Б. О. та ін. – К. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2013. – 52 с.
2. The Helsinki +40 Process: Applying Enduring Principles to Meet Current Security Challenges [Electronic resource] / United States Mission to the Organization for Security and Co-operation in Europe. – Access mode: http://osce.usmission.gov/feb_12_13_helsinkiplus40.html (12. 02. 2013). – Title from screen.
3. Dealing with the crisis in and around Ukraine is Serbia OSCE priority, says Incoming Serbian chair [Electronic resource] / Official web-site of Organization for Security and Co-operation in Europe. – Access mode: <http://www.osce.org/cio/133241> (01. 01. 2015). – Title from screen.
4. Дачич: Сербія віддана справі миру в Україні, а ОБСЄ готова тісніше співпрацювати з ООН [Електронний ресурс] / NEWSru.ua. – Режим доступу: http://www.newsru.ua/ukraine/26feb2015/25_feb_2015_dacic_stmnt_coop_with_un.html (26.02.2015). – Назва з екрану.
5. Хартия европейской безопасности. «Конституция» для ОБСЕ» [Электронный ресурс] / Независимая газета. – Режим доступа: http://www.ng.ru/world/1999-11-23/6_hartia.html (23. 11. 1999). – Название с экрана.
6. Swiss OSCE Chairmanship 2014 [Electronic resource] / Information Platform humanrights.ch. – Access mode: <http://www.humanrights.ch/en/standards/europe/osce/chairmanship-2014> (12. 02. 2014). – Title from screen.
7. Journal of the 758th Plenary Meeting of the Forum for Security Co-operation. Statement by the Delegation of Serbia [Electronic resource] / Official web-site of Organization for Security and Co-operation in Europe. – Access mode: <http://www.osce.org/fsc/120094?download=true> (16.07.2014). – Title from screen.
8. ОБСЄ отримала чіткі докази присутності російських військ в Україні – Порошенко [Електронний ресурс] / Укрінформ. – Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/obse_otrimala_chitki_dokazi_prisutnosti_rosiyskih_viysk_v_ukraini_poroshenko_2055744 (21. 05. 2015). – Назва з екрану.
9. Яценюк попросил ОБСЕ проверить готовность Донбасса к выборам [Электронный ресурс] / Корреспондент.net. – Режим доступа: <http://korrespondent.net/ukraine/poli->

- tics/3519435-yatsenuik-poprosyl-obse-proveryt-hotovnost-donbassa-k-vyboram (26. 05. 2015). – Название с экрана.
10. Кононенко К., Резнікова О. Сучасна архітектура загальноєвропейської безпеки: тенденції, виклики та перспективи. Аналітична записка [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/360/>. – Назва з екрану.

OSCE AS THE PLATFORM FOR POLITICAL DIALOGUE ON EUROPEAN SECURITY

Vonsovych O. S.

Doctor of Philosophy in Political Science, associate professor of international relations department of Private Joint Stock Company «Higher educational institution «Kyiv Academy for the Humanities»».

Abstract. *Under the circumstances of the present situation which is not stable enough in the field of security in Europe the research is considered to be appropriate about OSCE's role as a platform for political dialogue on European security. Long-term history of this organization witnessed its considerable contribution in the process of setting-up and development of European security system. Having gone through the difficult periods of «cold war», 1990th, the first years of XXI century, the Organization of security and cooperation in Europe has shown the perseverance from the principles and aims proving its strategic importance.*

Today, being under the circumstances of controversial situation in the field of security, OSCE authority tries to take all possible constructive measures and practical actions for regulating the situation and setting strategic balance between European countries. It is preferably achieved with the help of political instruments which are adjusted to modern demands.

In the whole, the situation in security field along Europe nowadays is still tense. It occurs not only with aggressive actions of Russia but with the range of destructive inner elements in Europe which considerably diminish the level of protection for European countries. So, the role of OSCE as a platform for political dialogue on European security should be increased at the expense of implementing new mechanisms, approaches, instruments and ways of solving home problems and strengthening the architecture of European security.

The article is about the research and grounding OSCE status as a platform for political dialogue on European security.

Key words: *OSCE, European security, dialogue, mechanisms, co-operation.*

References

1. OBSIe: suchasni vyklyky ta perspektyvy rozvytku. Analitychna dopovid / Kol. avt. Yermolaiev A. V., Kononenko V. A., Reznikova O. O., Parakhonskyi B. O. ta in. – K.: Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen, 2013. – 52 s.
2. The Helsinki +40 Process: Applying Enduring Principles to Meet Current Security Challenges [Electronic resource] / United States Mission to the Organization for Security and Cooperation in Europe. – Access mode: http://osce.usmission.gov/feb_12_13_helsinkiplus40.html (12. 02. 2013). – Title from screen.
3. Dealing with the crisis in and around Ukraine is Serbia OSCE priority, says Incoming Serbian chair [Electronic resource] / Official web-site of Organization for Security and Co-operation in Europe. – Access mode: <http://www.osce.org/cio/133241> (01. 01. 2015). – Title from screen.
4. Dachych: Serbiia viddana spravi myru v Ukraini, a OBSIe hotova tishishe spivpratsiuvaty z OON [Elektronnyi resurs] / NEWSru.ua. – Rezhym dostupu: http://www.newsru.ua/ukraine/26feb2015/25_feb_2015_dacic_stmnt_coop_with_un.html (26. 02. 2015). – Nazva z ekranu.
5. Khartyia evropeiskoi bezopasnosti. «Konstytutsyia» dlia OBSIe» [Elektronnyi resurs] / Nezavysyamaia hazeta. – Rezhym dostupa: http://www.ng.ru/world/1999-11-23/6_hartia.html (23. 11. 1999). – Nazvanye s ekranu.
6. Swiss OSCE Chairmanship 2014 [Electronic resource] / Information Platform humanrights.ch. – Access mode: <http://www.humanrights.ch/en/standards/europe/osce/chairmanship-2014> (12. 02. 2014). – Title from screen.

7. Journal of the 758th Plenary Meeting of the Forum for Security Co-operation. Statement by the Delegation of Serbia [Electronic resource] / Official web-site of Organization for Security and Co-operation in Europe. – Access mode: <http://www.osce.org/fsc/120094?download=true> (16.07.2014). – Title from screen.
8. OBSle otrymala chitki dokazy prysutnosti rosiiskykh viisk v Ukraini – Poroshenko [Elektronnyi resurs] / Ukrinform. – Rezhym dostupu: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/obse__otrymala_chitki_dokazi_pryсутnosti_rosiyskikh_viysk_v_ukraini__poroshenko_2055744 (21.05.2015). – Nazva z ekranu.
9. Yatseniuk poprosyl OBSE proveryt hotovnost Donbassa k vyboram [Elektronnyi resurs] / Korrespondent.net. – Rezhym dostupa: <http://korrespondent.net/ukraine/politics/3519435-yatseniuk-poprosyl-obse-proveryt-hotovnost-donbassa-k-vyboram> (26. 05. 2015). – Nazvanye s ekranu.
10. Kononenko K., Reznikova O. Suchasna arkhitektura zahalnoievropeiskoi bezpeky: tendentsii, vyklyky ta perspektyvy. Analychna zapyska [Elektronnyi resurs] / Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/360/>. – Nazva z ekranu.

ОБСЕ КАК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО ДИАЛОГА ПО ВОПРОСАМ ЕВРОПЕЙСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Вонсович А. С.

Кандидат политических наук, доцент кафедры международных отношений ЧАО «Высшее учебное заведение «Киевская гуманитарная академия».

Аннотация. *В условиях нынешней не очень стабильной ситуации в сфере безопасности в Европе, целесообразным считается исследование роли ОБСЕ в качестве платформы для политического диалога по вопросам европейской безопасности. Многолетняя история данной организации удостоверяла ее весомый вклад в процесс становления и развития европейской системы безопасности. Пройдя сложные периоды «холодной войны», 90-е года XX ст., первые года XXI ст., Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе продемонстрировала неотступность от своих принципов и целей, тем самым доказав свою стратегическую важность.*

Сегодня, пребывая в условиях достаточно противоречивой ситуации в сфере безопасности, руководство ОБСЕ пытается принимать все возможные конструктивные и практические меры для урегулирования ситуации и установления стратегического баланса между европейскими странами. Это, в основном, достигается при помощи политических инструментов, которые она пытается адаптировать к современным условиям.

В целом, ситуация в сфере безопасности на просторах Европы, на сегодняшний день, остается напряженной. Это связано не только с агрессивными действиями России, но и с появлением ряда деструктивных факторов внутри Европы, которые, в некоторой мере, снижают уровень защищенности для европейских стран. В такой ситуации, роль ОБСЕ в качестве платформы для политического диалога по вопросам европейской безопасности, должна повышаться за счет внедрения новых механизмов, подходов, инструментов и путей решения внутренних проблем, а также укрепления архитектуры европейской безопасности.

Ключевые слова: *ОБСЕ, европейская безопасность, диалог, механизмы, сотрудничество.*